

การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้านการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสี่
โดยใช้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเมืองนครราชสีมา

DEVELOPMENT OPEN APPROACH LEARNING SKILLS ON COMPOSING KLON-SI
FOR PRIMARY 5 STUDENTS MUANG NAKHONRATCHASIMA SCHOOL

ชมพูนุช พานอิมมะเรียง

CHOMPOONU CH PHANIMMAROENG

โรงเรียนเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

MUANG NAKHONRATCHASIMA SCHOOL NAKHONRATCHASIMA

จังหวัดนครราชสีมา

NAKHONRATCHASIMA PROVINCE

Received: June 16, 2023

Revised: July 27, 2023

Accepted: July 27, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะในการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสี่ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบวิธีการแบบเปิด (Open Approach) 2. เพื่อสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะด้านการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสี่โดยใช้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 40 คน โรงเรียนเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบวิธีการแบบเปิด (Open Approach) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการพัฒนาทักษะในการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสี่ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบวิธีการแบบเปิด (Open Approach) สูงกว่าก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 19.84 คิดเป็นร้อยละ 72.50 ของคะแนนเต็ม สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะด้านการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสี่โดย

ใช้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบวิธีการแบบเปิด (Open Approach) รวมทุกด้านมีค่าเฉลี่ย 4.33

คำสำคัญ: การแต่งคำประพันธ์ กลอนสี่ รูปแบบการสอนวิธีการแบบเปิด

ABSTRACT

The purpose of this study was to: 1. compare the ability to compose poems in the Klon-si of Primary 5 before and after receiving Open Approach Learning Management. 2. Assess Primary 5 satisfactions in the Open Approach Learning Management. Purposeful sameplng was used to select 40 students in Primary 5/6 at Muang Nakhonratchasima School in the second semester of the academic year 2023, Nakhon Ratchasima Primary Education Service Area office 1. Data collected using Open Approach Learning Management plan, 30 Least questions with four multiple choices answers, and questionnaire were used to collect data. Statistics used in the research include percentage, average, and standard deviation.

The research findings: 1. The ability to compose a Klon-si of the Primary 5 with Open Approach Learning Management arrangement, was statistically significantly at 19.84 average, 72.50 higher than before class at .05 level, 2. The students' satisfaction toward the use of compose poems in the Klon-si of Primary 5 Open Approach Learning Management was at an excellent level with a 4.33.

Keywords: Poetry, Klon-si, Open Approach Learning Management

บทนำ

ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์ของชาติและบ่งบอกถึงวัฒนธรรมทางภาษาที่สืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถทำให้ภาษาคงอยู่ได้ตลอดไปหากคนไทยยังคงเห็นคุณค่าของภาษาและระมัดระวังในการใช้คำ รวมทั้งช่วยกันอนุรักษ์ภาษาไทยอันเป็นภาษาประจำชาติให้คงอยู่ตลอดไป ภาษาไทยมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตและความเป็นปึกแผ่นของสังคมไทย คนไทยจึงจำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทยต้องทำความเข้าใจและศึกษาหลักเกณฑ์ทางภาษา และฝึกฝนให้มีทักษะ ฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปใช้ในการสื่อสารการเรียนรู้ การเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน การสร้างความเป็นเอกภาพของชาติและความจงรักภักดี เพื่อเกิดประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (กรมวิชาการ, 2545, น. 6) สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กล่าวไว้ว่า ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เป็นเครื่องมือในการแสวงหา

ความรู้ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ และสมบัติล้ำค่าแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 1-2)

การปฏิรูปการศึกษาโดยการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้กำหนดสาระและมาตรฐาน การเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไว้ 5 สาระ คือ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งการแต่งคำประพันธ์นั้นก็อยู่ในสาระที่ 4 ด้านหลักการใช้ภาษาไทยที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความสามารถในการหลาย ๆ ด้าน ทั้งร่างกาย จิตใจความรู้ คุณธรรม เพื่อให้นักเรียนมีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ การให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้ค้นคว้าด้วยตัวเองโดยที่มีครูคอยให้คำแนะนำและสนับสนุนให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออกตามแนวคิดที่ว่า “เก่ง ดี มีสุข” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550, น. 11)

หลักสูตรกลุ่มสาระวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเมืองนครราชสีมา มีการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทย ท15102 ซึ่งเป็นรายวิชาภาษาไทยเพิ่มเติม ได้กำหนดให้มีการจัดการเรียนรู้ในการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสี่ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนเป็นไปตามหลักสูตรและเจตนารมณ์ของการศึกษา ซึ่งรูปแบบการสอนจึงมีการปรับเปลี่ยนเนื่องจากในศตวรรษที่ 21 วิธีการดำเนินชีวิตของประชาชนในสังคมได้เปลี่ยนไป ครูต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนไปจากเดิมโดยทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญที่สุดคือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็กในศตวรรษที่ 21 นี้ มีความรู้ ความสามารถ และทักษะจำเป็น (วิจารณ์ พานิช, 2555, น. 3)

การสอนวิธีแบบเปิด (Open Approach) เป็นวิธีการสอนที่น่าสนใจในการนำมาปรับใช้เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้โดยเกิดการเรียนรู้ในแนวทางที่ตอบสนองความสามารถของผู้เรียนควบคู่ไปกับการตัดสินใจด้วยตนเอง และสามารถขยายหรือเพิ่มเติมของกระบวนการและผลที่เกิดขึ้นได้ การสอนโดยใช้วิธีการแบบเปิดมุ่งเน้นที่จะเปิดใจนักเรียนมากกว่าการสอนเนื้อหาให้ครบการสอนโดยใช้วิธีการแบบเปิดยึดหลักความสัมพันธ์ 3 ประการ ได้แก่ 1. ความเป็นอิสระต่อกิจกรรมของนักเรียน คือ ครูให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมแก่นักเรียน โดยไม่เข้าแทรกแซงถ้าไม่มีความจำเป็น 2. ธรรมชาติของความรู้ คือ ความรู้ในเรื่องหนึ่ง ๆ ที่มีความสำคัญมากทำให้เกิดความรู้ในลักษณะทั่ว ๆ ไปมากขึ้นเท่านั้น 3. การตัดสินใจของครูภายในห้องเรียน คือ อิสระในการคิดของนักเรียนทำให้ครูต้องเผชิญกับแนวคิดของนักเรียนที่ครูไม่ได้คาดคิดมาก่อน ในลักษณะนี้ครูต้องมีลักษณะในการที่จะทำให้นักเรียนเหล่านั้นได้มีบทบาทอย่างเต็มที่ในชั้นเรียน และพยายามอย่างจริงจังว่าทำอย่างไร เพื่อให้นักเรียนคนอื่น ๆ เข้าใจได้อย่างแท้จริง การเปิดความคิดของผู้เรียนนั้นจะเน้นการเปิดความคิดได้หลากหลาย คิดอย่างสร้างสรรค์เท่าที่ความสามารถจะทำได้ (ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์, 2547, น. 1-17)

จากความเป็นมาและความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำการจัดการเรียนรู้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) เพื่อศึกษาและวิจัยเปรียบเทียบทักษะในการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสี่ของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น นำไปสู่การพัฒนาวิธีการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

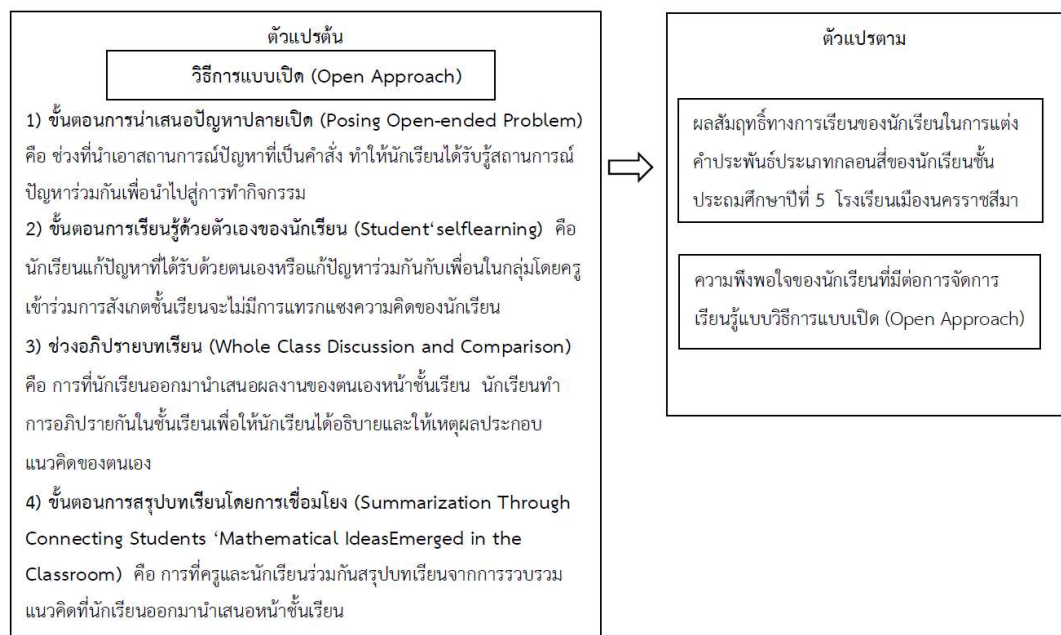
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะในการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสี่ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบวิธีการแบบเปิด (Open Approach)
2. เพื่อศึกษาพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบวิธีการแบบเปิด (Open Approach)

สมมุติฐานการวิจัย

1. คะแนนเฉลี่ยของผลการพัฒนาทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสี่ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบวิธีการแบบเปิด (Open Approach) ในระดับมากถึงมากที่สุด

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดวิธีการสอนแบบเปิด (Open Approach)

ที่มา: ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์, 2547.

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 40 คน โรงเรียนเมื่อนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบวิธีการแบบเปิด (Open Approach) แผนละ 1 ชั่วโมง รวมเวลาที่ใช้ในการทดลองจำนวน 8 ชั่วโมง

2.2 แบบทดสอบวัดทักษะในการแต่งคำประพันธ์กลอนสี่ เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก 30 ข้อ จำนวน 40 ชุด

2.3 แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ จำนวน 40 ชุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้สอน อธิบายรูปแบบการศึกษาแก่นักเรียนในเรื่องที่จะทำวิจัย คือ จัดการเรียนรู้แบบวิธีการแบบเปิด (Open Approach) ที่มุ่งเน้นในการพัฒนาทักษะการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสี่ของนักเรียน

3.2 เตรียมเครื่องมือที่ใช้ดำเนินการทดลอง ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

3.3 เก็บแบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดทักษะในการแต่งกลอนสี่ จำนวน 30 ข้อ

3.4 ตรวจแบบทดสอบพร้อมให้คะแนน เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับคะแนนทดสอบหลังเรียน

3.5 จัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ตามขั้นตอนจัดการเรียนรู้แบบวิธีการแบบเปิด (Open Approach) ดังนี้

ตารางที่ 1 การจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนแบบวิธีการแบบเปิด (Open Approach)

รูปแบบวิธีการแบบเปิด (Open Approach)	ขั้นตอนจัดการเรียนรู้
1. การนำเสนอปัญหาปลายเปิด (Posing Open-ended Problem) คือ ช่วงที่นำเสนอสถานการณ์ปัญหาที่เป็นคำสั่ง ทำให้นักเรียนได้รับรู้สถานการณ์ปัญหา ร่วมกันเพื่อนำไปสู่การทำการกิจกรรม	ครูนำเสนอสถานการณ์ปัญหาที่ 1 “หากเราแต่งคำประพันธ์ตามฉันทลักษณ์ข้างต้น เราจะได้ประพันธ์ประเภทใด” คำสั่ง 1. จงโยงสัมผัสกลอน พร้อมอธิบายสัมผัสจากกลอน 2. ยกตัวอย่างคำคล้องจองให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รูปแบบวิธีการแบบเปิด (Open Approach)	ขั้นตอนจัดการเรียนรู้
2. การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Student self-learning) คือ นักเรียนแก้ปัญหาที่ได้รับด้วยตนเองหรือแก้ปัญหา ร่วมกันกับเพื่อนในกลุ่มโดยครูเข้าร่วมการสังเกตชั้นเรียนจะไม่มีแทรกแซงความคิดของนักเรียน แต่ครูสามารถกระตุ้นให้นักเรียนคิด อธิบายและให้เหตุผลประกอบแนวคิดได้	นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่มโดยทำความเข้าใจกับคำสั่งเขียนแผนผังกลอนอธิบายสัมพันธ์จากกลอนพร้อมยกตัวอย่างคำคล้องจองให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ลงในใบกิจกรรม ในขณะที่นักเรียนลงมือแก้ปัญหา ครูคอยกระตุ้นนักเรียนสังเกตนักเรียนเพื่อตรวจสอบว่าแนวคิดของนักเรียน
3. การอภิปรายทั้งชั้นและการเปรียบเทียบของนักเรียนทั้งชั้นเรียน (Whole Class Discussion and Comparison) คือ การที่นักเรียนออกมานำเสนอผลงานของตนเองหน้าชั้นเรียน หลังจากนั้นครูจะเปิดโอกาสให้เพื่อนคนอื่นในชั้นเรียนได้ซักถามข้อสงสัยและเป็นช่วงที่นักเรียนทำการอภิปรายกันในชั้นเรียน ในช่วงนี้จะเป็นช่วงที่นักเรียนได้อธิบายและให้เหตุผลประกอบแนวคิดของตนเอง นักเรียนได้แลกเปลี่ยนแนวคิด ซึ่งมักจะมีการอภิปรายโต้แย้ง และมีการให้เหตุผลของนักเรียนทุก ๆ กลุ่ม	นักเรียนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนโดยครูเรียงลำดับแนวคิดของนักเรียนเริ่มต้นจากการใช้ความรู้เรื่องการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอน 4 โดยครูกระตุ้นให้นักเรียนฟังและตั้งคำถามหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดของเพื่อนที่ออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน
4. การสรุปโดยเชื่อมโยงแนวคิดของนักเรียนที่เกิดขึ้นสรุปโดยการเชื่อมโยงแนวคิดของนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน (Summarization Through Connecting Students Mathematical Ideas Emerged in the Classroom) คือ การที่ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียนจากการรวบรวมแนวคิดที่นักเรียนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน	ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นดังต่อไปนี้ 1. การเขียนแผนผังฉันทลักษณ์ประเภทกลอน 4 ของนักเรียนแต่ละกลุ่ม 2. อธิบายสัมพันธ์จากกลอน 4 3. ยกตัวอย่างคำคล้องจองให้ถูกต้อง

3.6 ทดสอบหลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดทักษะในการแต่งกลอนสี่ จำนวน 30 ข้อ

3.7 ตรวจสอบผลจากแบบทดสอบพร้อมให้คะแนน เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับคะแนนทดสอบก่อนเรียนแล้วนำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์ข้อมูลร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบโดยใช้โปรแกรมทดสอบสถิติ (SPSS)

3.8 ประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบวิธีการแบบเปิด (Open Approach)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนในการเรียนรู้การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสี่ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) โดยคำนวณค่าก่อนเรียนและหลังเรียน (T- test for dependent samples)

4.2 วิเคราะห์ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบวิธีการแบบเปิด (Open Approach) โดยคิดค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

จากการศึกษา เรื่อง การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้านการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสี่โดยใช้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล 2 ส่วนคือ ผลการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสี่ และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนในการเรียนรู้การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสี่ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) ตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้วิธีการแบบเปิด (Open Approach)

คะแนน	N	คะแนน เต็ม	$\bar{X}$	SD	t	sig.
ก่อนการจัดการเรียนรู้	40	30	18.95	3.25	8.83*	.000
หลังการจัดการเรียนรู้	40	30	22.40	3.30		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนก่อนการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.95 คะแนนหลังการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.40 และความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 2.47 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียน นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.84 หรือคิดเป็นร้อยละ 72.50 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 70

2. วิเคราะห์ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบวิธีการแบบเปิด (Open Approach) โดยคิดค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจของผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบวิธีการแบบเปิด (Open Approach)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านครูผู้สอน			
ครูมีบุคลิกภาพ การแต่งกายและการพูดจาเหมาะสม	4.60	0.62	มากที่สุด
ครูตั้งใจสอน ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในการทำกิจกรรม	4.63	0.48	มากที่สุด
ครูเข้าสอนและออกตรงเวลา	4.33	0.75	มาก
ครูมีความกระตือรือร้นต่อการสอน	4.43	0.63	มาก
ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน	4.43	0.67	มาก
รวมด้านครูผู้สอน	4.48	0.63	มาก
2. ด้านเนื้อหา			
เนื้อหาของกิจกรรม เหมาะกับระดับความรู้ความสามารถของนักเรียน	4.33	0.72	มาก
เนื้อหาเรียงลำดับจากง่ายไปสู่ยาก	3.36	1.28	มาก
การจัดเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน	4.50	0.55	มาก
ใบงานแต่ละเรื่องมีความสวยงาม น่าสนใจ	4.43	0.63	มาก
เนื้อหาที่เรียนเป็นเนื้อหาที่นักเรียนสนใจ	4.60	0.62	มากที่สุด
รวมด้านเนื้อหา	4.24	0.76	มาก
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน			
ครูมีการวางแผนเตรียมการสอนเป็นอย่างดี	4.38	0.73	มาก
ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และรายบุคคล	3.43	1.39	มาก
ครูจัดกิจกรรมหลากหลายและมีความน่าสนใจ	4.35	0.76	มาก
ครูใช้วิธีการสอนและใช้สื่ออย่างหลากหลาย	4.68	0.61	มากที่สุด
นักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	4.48	0.67	มาก
รวมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.26	0.83	มาก
คะแนนรวมทั้งหมดเฉลี่ย	4.33	0.85	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบวิธีการแบบเปิด (Open Approach) รวมทุกด้าน มีค่าเฉลี่ย 4.33 จากระดับสูงสุด 5.00 แปลผลได้ว่านักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก

เมื่อพิจารณาถึงความพึงพอใจในแต่ละด้านพบว่า ในด้านที่ 1 ด้านครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ย 4.48 รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือครูตั้งใจสอน ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในการทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 4.63 ในด้านที่ 2 ด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย 4.24 รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เนื้อหาที่เรียนเป็นเนื้อหาที่นักเรียนสนใจ มีค่าเฉลี่ย 4.60 และด้านที่ 3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือครูใช้วิธีการสอนและใช้สื่ออย่างหลากหลาย มีค่าเฉลี่ย 4.68 ซึ่งในทุก ๆ ด้านมีความพึงพอใจในระดับมาก

อภิปรายผล

จากผลการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้านการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสี่โดยใช้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยมีประเด็นในการอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้านการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสี่โดยใช้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบวิธีการแบบเปิด (Open Approach) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเมืองนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 40 คน โดยพิจารณาจากความถูกต้องของฉันทลักษณ์ ความสอดคล้องของเนื้อหา และวรรณศิลป์ในการประพันธ์ พบว่าทักษะในการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสี่ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบวิธีการแบบเปิด (Open Approach) ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.95 คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.40 และความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 2.47 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียน นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สะท้อนให้เห็นว่าแนวทางดังกล่าวนี้สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้านการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสี่ของผู้เรียนได้จริง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการจัดการเรียนรู้แบบวิธีการแบบเปิด (Open Approach) เป็นกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเน้นการสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้ด้วยตนเองครูเป็นเพียงผู้วางแผนจัดกิจกรรมและคอยชี้แนะให้คำปรึกษา เมื่อผู้เรียนมีปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นฤมล อินทร์ประสิทธิ์ (2551, น. 36) ที่กล่าวว่าวิธีการสอนแบบเปิดเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดโดยใช้สถานการณ์ปัญหาแบบปลายเปิดที่นักเรียนสามารถหาวิธีการในการแก้ปัญหาได้อย่างหลากหลาย และคำตอบที่ได้ก็จะเป็นคำตอบที่หลากหลาย ซึ่งทักษะการเรียนรู้ด้านการแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสี่นั้นนอกจากต้องอาศัยความรู้และต้องใช้ประสบการณ์ และความคิดมาประยุกต์ใช้ด้วย สอดคล้องกับ ลัดดา ศิลาโนย (2548, น. 24-34) ได้กล่าวว่าวิธีการแบบเปิดเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นกระบวนการจัดกิจกรรมหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ให้มีลักษณะที่เป็นปัญหาแบบเปิด กระตุ้นให้นักเรียนได้คิด โดยเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่อาศัยทักษะกระบวนการคิดของครูผู้สอนและนักเรียนค่อนข้างมาก ซึ่งจะเน้นในเรื่องการเปิดความคิดของนักเรียนให้นักเรียนได้คิดกว้าง คิดหลากหลาย และคิดสร้างสรรค์มากที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ตามบริบทของเนื้อหา ดังนั้นกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะนำมาใช้นี้จึงเป็นกิจกรรมที่หลากหลายทั้งในภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ยกตัวอย่าง เช่น เกม กรณีตัวอย่าง บทความ ข่าว ฯลฯ โดยกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำมาใช้จะสร้างขึ้นเป็นสถานการณ์โดยใช้ปัญหาปลายเปิด

นอกจากนี้ผลการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำแนวคิดเรื่องวิธีการแบบเปิด (Open Approach) มาพัฒนาความรู้และทักษะของผู้เรียนในรายวิชาภาษาไทย ดัง จิรัฐติพร ชูเมืองและสังเวียน ปินะกลาง (2564, น. 248-249) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในชั้นเรียนภาษาไทย ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเปิด สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดคล่องแคล่วคิดยืดหยุ่น คิดริเริ่ม และคิดละเอียดลออ โดยผลจากการทดสอบความสามารถด้านการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในชั้นเรียนภาษาไทยที่คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนนั้น มีสาเหตุจากการจัดการเรียนรู้แบบเปิด เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนแก้ปัญหาแบบปลายเปิด ได้ฝึกทักษะการคิด การจินตนาการมีความคิดเป็นของตนเอง กล้าแสดงความคิดเห็นมองเห็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างหลากหลาย ความสามารถในการจินตนาการการคิดสร้างสรรค์นั้นขึ้นอยู่กับความสามารถ ความรู้ สติปัญญา ประสบการณ์ของผู้เรียนครูต้องจัดบรรยากาศการเรียนการสอนแบบเป็นกันเอง เพื่อให้ผู้เรียนไม่กดดัน และกล้าแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ฝึกให้ผู้เรียนได้ลองทำ ลองคิด จินตนาการด้วยตัวเอง ผู้เรียนจะได้มีทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของปริยานุช พายุบุตร (2557, น. 5) ได้ศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยวิธีการแบบเปิด ผลการศึกษาพบว่า เมื่อนักเรียนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการแบบเปิดแล้วทำให้นักเรียนมีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์คิดหลากหลายสอดคล้องกับเรื่องที่มีให้ มีความน่าสนใจ

2. ผลการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ที่แบบวิธีการแบบเปิด (Open Approach) มีค่าเฉลี่ย 4.33 แปลผลได้นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาประเด็นการประเมิน พบว่าครูใช้วิธีการสอนและใช้สื่ออย่างหลากหลาย ได้รับคะแนนความพึงพอใจมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 4.68 สรุปได้นักเรียนพึงพอใจพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ที่แบบวิธีการแบบเปิด (Open Approach) สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญยณัฐ ทูรศิลป์ (2560, บทคัดย่อ) กล่าวถึงผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์เรื่องระบบจำนวนเต็มโดยใช้วิธีการแบบเปิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโกรกพระ นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากเนื่องจาก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการแบบเปิดนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำเสนอความคิด แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกในกลุ่มทำให้เกิดความรู้ที่หลากหลายนำไปสู่การหาข้อสรุปร่วมกัน โดยสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย เบี้ยจำนวนเต็ม เส้น จำนวน กระดานสำหรับเขียนแนวความคิดของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ใบกิจกรรมที่มีสีสันสวยงามและตกแต่งด้วยภาพการ์ตูน สามารถกระตุ้นความสนใจของนักเรียนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการแบบเปิดนั้นเป็นวิธีการสอนที่แปลกใหม่ทำให้นักเรียนสนุกและกระตือรือร้นในการหาคำตอบ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้ เวลาที่ใช้ในการสอนในแต่ละแผนจะต้องปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับเนื้อหาหรืออาจจะปรับกิจกรรมให้พอเหมาะกับเวลาเนื่องจากบางกิจกรรมต้องใช้เวลา เช่น การทำกิจกรรมกลุ่ม และการนำเสนอหน้าชั้นเรียน เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) ให้เน้นการเชื่อมโยงมากยิ่งขึ้นเพื่อให้สามารถนำความรู้ไปปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ. (2545). *สาระมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จิรัฐติพร ชูเมือง และสังเวียน ปินะกาลัง. (2564). การพัฒนาความสามารถด้านการคิดสร้างสรรค์ในชั้นเรียนภาษาไทยด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเปิด. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*, 8(3), น. 248-249.
- นฤมล อินประสิทธิ์. (2551). *การศึกษาบทเรียน (Lesson Study): นวัตกรรมเพื่อพัฒนาครูและนักเรียน Lesson Study: An innovation for Teacher and Student Development*. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญยง พุทธิศิลป์และวีรวัฒน์ ไทยขำ. (2560). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ 1 เรื่องระบบจำนวนเต็มโดยใช้วิธีการแบบเปิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโกรกพระ. ใน *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 4* (หน้า 244 - 253). กำแพงเพชร: สถาบันวิจัยมหาลัทธิวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ปริญญ พายุบุตร. (2557). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ เรียนด้วยวิธีการแบบเปิด*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์. (2547). การสอนโดยใช้วิธีการแบบเปิดในชั้นเรียนญี่ปุ่น. *KKU Journal of Mathematics Education*, 11(1), น. 1-17.
- ลัดดา ศิลาน้อย. (2548). ปัญหาปลายเปิด (Open Approach) ในนวัตกรรมการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. *วารสารคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 29(1), น. 24-34.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *รายงานสรุปผลการสัมมนาระดมความคิดเรื่องการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษา: การบริหารและการจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน.

ผู้เขียนบทความ

คุณชมพูนุช พานอัมมะเรัง โรงเรียนเมืองนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 1 จังหวัดนครราชสีมา อีเมล Kqkbee@gmail.com